

KATEDRA I ZAKŁAD DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Kierownik: Prof. dr hab. Janusz Solski

ul. Chodźki 1, 20-093 Lublin

tel./fax: 81 4487120, jsolski@wp.pl

OCENA

Dorobku naukowego dr n. med. Olgi Koper-Lenkiewicz w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

1. Charakterystyka Habilitantki.

Dr Olga Koper-Lenkiewicz ukończyła studia na kierunku Analityka Medyczna Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku uzyskując dyplom magistra analityki medycznej na podstawie pracy magisterskiej pt „Oznaczanie płytko pochodnego czynnika wzrostu (PDGF) w surowicy krwi przed i po resekcji raka jelita grubego” wykonanej w Zakładzie Laboratoryjnej Diagnostyki Klinicznej, której promotorem była Pani Prof. dr hab. Maria Matur. W tej też jednostce została doktorantką a w roku 2013 uzyskała stopień doktora n. med. w dyscyplinie biologia medyczna na podstawie rozprawy doktorskiej pt „Trombocytopenia u chorych na cukrzycę typu 2 w zależności od wyrównania metabolicznego”, której promotorem była Pani Prof. dr hab. Halina Kemon. W latach 2014-2018 pracowała w charakterze asystenta a od 2018 roku jest adiunktem w Zakładzie Laboratoryjnej Diagnostyki Klinicznej UM w Białymstoku.

Równoległe z rozwojem naukowym dr Koper-Lenkiewicz poszerzała swoje kwalifikacje zawodowe uzyskując w 2015 roku specjalizację z laboratoryjnej diagnostyki medycznej.

Od początku swej pracy w charakterze nauczyciela akademickiego prowadziła i prowadzi zajęcia dydaktyczne. Rzetelne kompetencje zdobyte w efekcie odbytych staży naukowych i szkoleniowych, w tym zagranicznych, w pełni uprawniają dr Olę Koper-Lenkiewicz do prowadzenia zajęć dydaktycznych z zakresu analityki ogólnej i diagnostyki laboratoryjnej. Habilitantka ma też doświadczenie w opiece i koordynowaniu działalności Studenckiego Koła Naukowego. Na szczególne podkreślenie, zdaniem recenzenta, zasługuje efektywność dorobku naukowego tego Koła w postaci wartościowych publikacji o łącznym IF=4.677. Dopelnieniem osiągnięć Habilitantki z tego obszaru jest promotorstwo 8 prac magisterskich a także promotorstwo pomocnicze rozprawy doktorskiej.

Za swe niewątpliwe osiągnięcia w obszarze dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego dr Olga Koper-Lenkiewicz była wielokrotnie wyróżniona nagrodami naukowymi i dydaktycznymi JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

2. Ocena dorobku naukowego.

Bilans osiągnięć publikacyjnych dr Olgi Koper-Lenkiewicz opisany przyjętymi parametrami jest następujący: łączny Impact Factor – 68.289, łączna punktacja MNiSW – 2550.00, liczba cytowań – 253, współczynnik Hirscha – 7. Na ten dorobek naukowy składają się: prace oryginalne, prace przeglądowe, rozdziały w monografii, rozdziały w podręczniku, komunikaty zjazdowe.

Dorobek naukowy Habilitantki można podzielić na dwa okresy: przed i po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych. W pierwszym okresie wyraźnie dominują dwa obszary badawcze: cukrzyca typu 2 oraz rak jelita grubego. Na uwagę zasługują efekty badań nad dyslipidemią i nad albuminurią u chorych z cukrzycą typu 2 oraz badania nad mechanizmem udziału płytek krwi w rozwoju raka jelita grubego. W drugim zaś okresie zainteresowania badawcze, podkreślone znaczącym dorobkiem naukowym, koncentrują się na diagnostyce chorób ośrodkowego układu nerwowego (OUN) i na badaniu płynu mózgowo-rdzeniowego. Niewątpliwie na wybór tego obszaru badawczego a także na zdobycie odpowiednich, niezbędnych, umiejętności analitycznych miał wpływ, odbyty w 2013 roku, staż naukowy w Laboratory for Clinical Neurochemistry i Neurochemical Dementia Diagnostics, Universitätsklinikum Erlangen w Niemczech. W efekcie, zapoczątkowany wówczas obszar badań tworzy bardzo wartościowy, usystematyzowany, dorobek naukowy dotyczący procesów neurodegeneracji ze szczególnym uwzględnieniem roli metaloprotein w patofizjologii choroby Alzheimerera. Wartościowym efektem badań Habilitantki jest też udowodnienie udziału IL-8 w powstawaniu i rozwoju tętniaków mózgu, a także zwrócenie uwagi, iż ta chemokina obok neurotroficznego czynnika wzrostu (BDNF) może być czułym markerem odpowiedzi mózgu na łagodne urazy głowy u dzieci.

Równolegle do badań dotyczących OUN Habilitantka uczestniczyła też w badaniach dotyczących udziału płytek krwi w przebiegu choroby nowotworowej a także u chorych z ostrymi zespołami wieńcowymi (OZW). Efekty tych badań zasługują na podkreślenie, ponieważ charakteryzują się nowatorstwem a ich efektem jest ciągle doskonalenie i poszerzanie możliwości diagnostyki chorób cywilizacyjnych.

Niekwestionowany dorobek naukowy powstały w sposób rzetelny jest ugruntowany zauważalnym potencjałem analitycznym Habilitantki, co stało się podstawą, iż dr Olga Koper-Lenkiewicz jest rozpoznawalnym badaczem w obszarze swoich zainteresowań naukowych.

3. Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą habilitacji.

Dr Olga Koper-Lenkiewicz przygotowała opracowanie zatytułowane „Chemokiny oraz białka neurospecyficzne jako biomarkery wybranych chorób ośrodkowego układu nerwowego”, które jest omówieniem zbioru 6-ciu publikacji w renomowanych periodykach o łącznym IF=10.528. Prace te w sposób znaczący poszerzają naszą wiedzę na temat etiopatogenezy i patofizjologii chorób OUN ze szczególnym uwzględnieniem roli chemokin i białek neurospecyficznych. Podstawą podjętych przez Habilitantkę badań była bardzo dogłębna i rzetelna analiza danych literaturowych na temat roli chemokin w wykrytych chorobach OUN

przedstawiona w pracy przeglądowej otwierającej cykl publikacji. Efekty własnych badań rozpoczyna praca, która dowodzi, iż chemokina CXCL9 może mieć znaczenie w odpowiedzi immunologicznej w przebiegu kleszczowego zapalenia mózgu i wykazuje znakomitą moc diagnostyczną w różnicowaniu chorych na kleszczowe zapalenie mózgu od osób zdrowych a ocena stężenia tej chemokiny w płynie mózgowo-rdzeniowym i surowicy ma znaczenie diagnostyczne w różnicowaniu chorych na kleszczowe zapalenie mózgu.

Problem dostatecznie wczesnej diagnozy złośliwych guzów glejowych mózgu pomimo rozwoju technik neuroobrazowania jest nadal aktualny. Kolejna praca z omawianego cyklu dowodzi, iż wybrane chemokiny mogą mieć znaczenie diagnostyczne w różnicowaniu chorych z guzem astrocytarnym mózgu. Wyniki badań kolejnego etapu dowodzą, iż wzrost aktywności wybranych proteasomów zwiększa ryzyko zgonu u pacjentów z guzami glejowymi mózgu, zatem kontrolowanie aktywności proteasomów może stanowić potencjalny cel terapeutyczny w ograniczaniu wzrostu i rozwoju guzów glejowych mózgu.

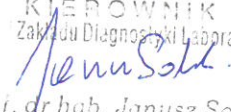
Kolejnym etapem tych badań było poszukiwanie nowych markerów diagnostycznych i prognostycznych guzów mózgu. Udowodniono, iż z grupy białek neurospecyficznych, białko Nogo-A ma znaczenie w biologii guzów mózgu, a jego obniżone stężenie w płynie mózgowo-rdzeniowym może być markerem tych guzów. Nadto wykazano i wyjaśniono rolę neudezyny w biologii guzów mózgu. W efekcie przeprowadzonych badań, których wyniki zostały opublikowane w cyklu prac stanowiących podstawę habilitacji udowodniono, iż wybrane chemokiny oraz białka neurospecyficzne są krążącymi biomarkerami wybranych chorób OUN. Wartościowym aspektem tych badań jest udowodnienie, iż jednocześnie oznaczenie chemokin i białek neurospecyficznych w płynie mózgowo-rdzeniowym i w surowicy krwi oraz wyliczenie na tej podstawie wskaźnika badanych białek stanowi wzbogacenie możliwości diagnostycznych i prognostycznych w przebiegu wybranych chorób OUN.

4. Podsumowanie.

W obowiązującym w naszym kraju systemie awansu naukowego habilitacja jest najwyższym stopniem dowodzącym pełnej dojrzałości a zatem i samodzielności naukowej. Uzyskanie tego statusu wymaga jednak rzetelnego dorobku naukowego i opracowania wymaganego osiągnięcia naukowego. Dr Olga Koper-Lenkiewicz w pełni dokumentuje te kwalifikacje, ponadto, co należy podkreślić, jest poprzez swoje niewątpliwe osiągnięcia w wielu obszarach, osobą rozpoznawalną w środowisku akademickim.

Zatem z pełnym przekonaniem przedstawiam wniosek Senatowi Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie dr n. med. Olę Koper-Lenkiewicz do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Lublin, 2021-12-16

KIEROWNIK
Katedry Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej

Prof. dr hab. Janusz Solski